

[Pernille Frahm]

re, og det vil CD også gerne gøre. Og Kristeligt Folkeparti meddeler, at de allerede har bragt det ind i forhandlingerne. Jamen så skulle der i hvert tilfælde slet ikke være noget problem. Så man må jo lykønske ofrene for besættelsestidens terror med, at de nu har fået fjernet denne forskelsbehandling.

For ideen er jo ikke, som Venstres ordfører sagde, at de skulle forgyldes. Ideen var, at man skulle fjerne den uretfærdige forskelsbehandling, der finder sted. Den er uforståelig, for hvad er forklaringen på, at tjenestemænd skal stilles dårligere end andre i denne sag?

Så er det også rigtigt, som nogle har sagt, at skal problemet løses, så skal det være nu. Derfor kunne jeg heller ikke lade være med at spørge mig selv, da vi fik svaret fra socialministeren, nemlig at dette vil koste 60 mio. kr.: 60 mio. kr., ja, men hvor længe? Hvor længe har vi endnu chancen for at vise de folk, at vi faktisk mener, hvad vi siger heroppe fra talerstolen?

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Lovforslagets overgang til anden behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at lovforslaget henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

9) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 20:

Forslag til folketingsbeslutning om kontrakt-afvænnning af narkomaner.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.
(Fremsat 12/11 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Bag dette forslag ligger for regeringen at se de bedste hensigter med hensyn til at forbedre behandlingsvilkårene for narkomaner her i landet. Der er dog nogle betænkeligheder ved den måde, forslagsstillerne ønsker det gennemført på, som jeg i det følgende gerne vil komme ind på.

Sigtet med beslutningsforslag nr. B 20 om kontraktafvænnning af narkomaner ligger tæt op ad et lovforslag, regeringen agter at fremsætte inden for kort tid, om tilbageholdelse af stofmisbrugere i behandling. Der er i begge tilfælde tale om indgåelse af frivillige aftaler mellem narkomanen og behandlingsinstitutionen efter en 6-måneders-periode med mulighed for at tilbageholde vedkommende i visse perioder.

Der er imidlertid nogle forskelle i, hvordan ordningerne er tænkt udformet. Således forudsætter B 20 bl.a., at tilbageholdelsen skal ske inden for kortere perioder – under 48 timer – og i forbindelse med abstinenser og trang til narkotika. En læge skal godkende tilbageholdelsen, der efter forslaget bemærkninger skal ske efter en vurdering af patientens sindstilstand. Det forudsættes, at justitsministeren skal fastsætte de nærmere regler administrativt.

Regeringens lovforslag opererer med tilbageholdelse som begrundelse i behandlings- eller farehensyn. Det er vigtigt for regeringen at sikre retsgarantierne i selve loven, herunder mulighed for domstolsprøvelse.

Ud fra disse hensyn kan regeringen ikke gå ind for det foreliggende forslag.

Jørn Pedersen (S):

Umiddelbart ser det ud som et meget positivt forslag, der i sit sigte og i beskrivelse af muligheden for en fastholdelse i den første såvel fysisk som psykisk svære tid med henblik på at få overstået de første flugtendenser, virker rigtigt.

Beskrivelsen i bemærkningerne til forslaget kan bekræftes af mange behandlere. Men derfra og så til at begynde at ændre det grundlæggende grundlovs- og retssikkerhedsprincip er der et så afgørende skridt, at vi mener, det ikke er forsvarligt eller ønskeligt.

En frivillig indgåelse af kontraktafvænningsbehandling ved vi forsøgsvis har været praktiseret i Danmark og med gode resultater, også selv om såvel behandlingssystemet som

[Jørn Pedersen]

misbrugerne var vidende om, at kontrakten var retsgyldig.

Socialdemokratiet mener, at vi i stedet skulle vurdere de bestående tilbud. Vi skulle måske overveje at tilbyde en større vifte af behandlingstilbud, ligesom vi burde vurdere, om opfølgningen efter endt behandling i det hele taget er tilstrækkelig og formålstjenlig, som vi kender den i dag.

Vi vil naturligvis interesseret og aktivt følge udvalgsarbejdet, og vi vil ikke udelukke, at der kan gennemføres visse detaljer i dette forslag, men selve forslaget – og det er tvungen, jeg siger til – må vi afvise.

(Kort bemærkning).

Tom Behnke (FP):

Det skal blive meget kort. Det er for at sikre, at vi er enige om, at vi diskuterer det samme.

Når jeg i beslutningsforslaget har foreslået 48 timer, så skal det ses som et forslag. Vi kan godt forhandle, om det lige skal være 48 timer, eller om det måske kun skal være 40 eller 50-60, eller hvor grænsen skal ligge.

Så skal vi også lige være opmærksom på, at behovet for en kontrakt ikke kun er der, lige når man har meldt sig til at gå på afvænnning, for dér er problemet som regel ikke det største. Problemet kommer lidt senere i behandlingsforløbet, og så kommer det med jævne mellemrum i behandlingsforløbet, og det er dér, muligheden skal være der.

Pia Christmas-Møller (KF):

Vi er i Det Konservative Folkeparti fuldstændig enige i intentionerne bag det beslutningsforslag, som Fremskridtspartiet her er kommet med.

Vi arbejder selv sammen med socialministeren med udarbejdelsen af et konkret lovforslag, som skal give lovhemmel til, at man på frivillig basis kan indgå kontrakter om, at tvang benyttes i behandlingen af narkomaner.

Der er en række problemer – vi har foreløbig berørt et par af dem – når den konkrete udformning af bestemmelserne skal ske. Vi har ikke i dag i Danmark ret til ad administrativ vej at frihedsberøve folk, og det er der en klar grund til: det er nemlig ikke rigtig muligt i henhold til grundloven.

Så er det, vi gerne vil give mulighed for, at man ved at indgå en frivillig kontrakt kan be-

nytte administrativ frihedsberøvelse alligevel. Derfor er det utrolig vigtigt, at man er meget omhyggelig med, hvordan man formulerer selve bestemmelserne, sådan at det sikrer narkomanen retsgarantier. Det er det, vi arbejder med, og det er det, der er baggrunden for, at lovforslaget ikke allerede nu foreligger for Folketinget. Vi regner med at have de helt præcise formuleringer på plads, sådan at vi kan komme med lovforslaget i løbet af december måned.

Vi ser nogle problemer i den måde, Fremskridtspartiet har formuleret sit beslutningsforslag på i forhold til netop de bemærkninger, jeg har gjort. Derfor må vi afvise Fremskridtspartiets beslutningsforslag, men tilslutte os intentionerne og målet med forslaget.

Bente Grønfeldt (V):

Bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 20 var en hel lærebog i, hvordan man behandler narkomaner.

Venstre er enige i det synspunkt, at målet er at sikre narkomanerne god og effektiv behandling. Det er i dagens Danmark praktisk talt umuligt at tilbageholde patienter mod deres vilje, og det er for så vidt jo godt nok.

Det fremgår af bemærkningerne til beslutningsforslag nr. B 20, at man skal ville behandlingen, og at man skal indgå en frivillig kontrakt. Men i en periode, hvor patienten tænker relativt fornuftsbetonet, skal vedkommende have mulighed for at springe fra. Man kan godt sammenligne narkotikabehandling med alkoholbehandling. Enhver, der har haft med de to kategorier af behandlinger at gøre, ved, hvor svært det er at fastholde patienten i behandlingen.

Venstre mener ikke, det foreliggende beslutningsforslag er tilstrækkeligt, idet der videre i bemærkningerne står følgende:

»Før enhver tilbageholdelse skal en læge godkende, at tilbageholdelsen sker.«

Men hvis patienten har et fornuftsbetonet og reelt ønske om trods sit tilsagn at forlade behandlingen, skal tilbageholdelsen ikke kunne anvendes.

Fra mit kendskab til narkobehandling vil jeg mene, at det er her, problemet ligger. For en narkoman vil let under behandlingen kunne udvise fornuftig adfærd og begrunde et ophør med behandlingen, og derfor kan man overveje, hvordan vi sikrer seriositet i kontraktkravet.

[Bente Grønføldt]

Regeringen kommer meget snart med et udspil på området. I regeringens oplæg, som endnu ikke er offentliggjort, begrundes tilbageholdelsen i behandlings- eller farehensyn, men det er vigtigt at fastholde retsgrundlaget for tvangstilbageholdelse.

Venstre kan af de førnævnte grunde ikke tilslutte sig det foreliggende beslutningsforslag, men vi håber, Fremskridtspartiet vil gå positivt ind i udvalgsarbejdet, når regeringens forslag foreligger.

Villy Søvnald (SF):

Indholdet i forslaget er to ting, dels at der i behandlingen af narkomaner gives mulighed for indgåelse af kontraktafvænnning, dels det kontroversielle, at behandlingscentre efter indgåelse af kontrakt med narkomaner gives mulighed for at tilbageholde narkomaner i et nærmere fastsat tidsrum i forbindelse med det, der kaldes abstinensperioden og trang til narkotika.

Jeg skal sige også for SF's vedkommende, at vi intet har imod, at der indgås kontrakter eller aftaler, tværtimod er erfaringerne med frivillige aftaler ganske gode, men vi er imod tvang på området her.

Fremskridtspartiet undgår omhyggeligt at bruge ordet tvang i forslaget. Jeg synes, det er en fordel at kalde tingene ved deres rette navn. Vi er imod det, fordi vi ikke tror, det hjælper. Vi har erfaringer med anvendelse af tvang inden for andre områder, bl.a. psykiatrien, og jeg vil bede Fremskridtspartiet overveje, om de erfaringer taler for, at man indfører tvang på det område, vi taler om her.

Det er også vigtigt at huske, at Fremskridtspartiets forslag alene taler om symptombehandling. Indsatsen mod narkotika fremmes ikke ved tvangsbehandling, den eneste rigtige vej er tilbud om behandling, behandling og atter behandling.

Det alvorlige ved forslaget, som andre ordførere også har været inde på, er de helt, helt uholdbare retspolitiske tilstande, der vil blive en konsekvens af forslaget. Der tales i bemærkningerne om en lægelig vurdering på baggrund af patientens sindstilstand, og jeg citerer:

»Hvis ønsket om at forlade behandlingen er et fornuftsbetonet og reelt ønske, som ikke kun har til formål at komme ud og få nyt stof, skal tilbageholdelse ikke kunne anvendes.«

Jeg vil spørge hr. Tom Behnke: Hvordan vil man lave den knivskarpe sondring? Hvordan skal en læge kunne kende motivet, når man beder om at komme ud? Har man gjort sig nogen overvejelser i den forbindelse?

Det er også fuldstændig uholdbart at tilbageholde mennesker i op til 48 timer uden nogen som helst retspolitisk baggrund. Det overlades til justitsministeren at fastlægge nærmere regler for, hvorledes bestemmelsen skal administreres, men jeg kan godt sige, at det er så følsomt et område, at vi ikke vil overlade det til justitsministerens skøn. Derimod er vi enige i, at der er behov for en øget indsats på området, hvis det er det, der er forslagsstillernes intention, men det skal ikke ske i form af tvangsbehandling eller tvangstilbageholdelse, men gennem en ordentlig socialpolitik, og her adskiller vi os jo nok fundamentalt fra Fremskridtspartiet.

Jeg har set, at Fremskridtspartiet alene har ladet sig inspirere af besøget på en enkelt institution og draget nogle ret vidtgående konklusioner derudfra. Nu er det selvfølgelig et spørgsmål om prioritering også for Fremskridtspartiets vedkommende, men det kunne måske anbefales, inden man træffer så sikre vurderinger af indsatsen, at man orienterede sig lidt bredere.

Bente Juncker (CD):

Venstres og De Konservatives ordførere gjorde meget ud af at fortælle, hvad man arbejdede med i Socialministeriet. Det ville være meget rart for debatten i salen i dag, hvis ordførerne enten havde fået notatet og bemærkningerne eller holdt sig til at fortælle, hvad dette beslutningsforslag egentlig drejer sig om.

Det er da klart, som en af regeringspartiernes ordførere også sagde, at det er en afgrænsning af, hvad man skal. Skal man tilbageholde med tvang? Og her må vi jo nok indrømme, at vi har været lidt for dårlige til at behandle problemet herhjemme, vi har ikke gjort det godt nok, og derfor er jeg enig i, at vi bør se på tingene og lære at gøre det langt bedre.

Fremskridtspartiets forslag indeholder en hel masse brugsanvisninger om, hvordan en tyrker og en kold tyrker virker osv. Det vil jeg undlade at kommentere, men jeg bliver nødt til at sige, at metadonbehandling er sikkert udmærket og der findes en lang række behand-

[Bente Juncker]

lingsklinikker i hele Storkøbenhavn, men jeg forstår ikke, hvorfor de skal ligge i tilknytning til beboelsesejendomme. Hvorfor kan man ikke lægge disse metadonklinikker i tilknytning til enten et hospital eller et apotek? Det hører ingen steder hjemme, at narkomaner på afvænnning kan smide alt muligt i opgange, gårde osv.

Jeg kan sige, at vi vil meget gerne arbejde videre med Fremskridtspartiets beslutningsforslag. Der er god grund til, at vi tager debatten op, og vi er da også meget spændt på at se, selv om vi har hørt lidt i dag fra Venstres og De Konservatives ordførere, hvad ministeren bårler med i løbet af en uges tid.

Vibeke Grønbæk (RV):

Det Radikale Venstre er i princippet meget skeptisk over for kontraktafvænnning, og som SF's ordfører også var inde på, er ordet tvang ikke nævnt i beslutningsforslaget. Men man kan vel ikke komme helt uden om at benytte det på et eller andet tidspunkt, når man taler om kontraktafvænnning.

Vi mener også, at man kommer meget langt ad frivillighedens vej, at det pædagogisk set er det bedste. Vi er også af den opfattelse, at der er mange retspolitiske spørgsmål i denne sag. Det at frihedsberøve folk er ikke noget, man gør, uden at det er meget, meget nødvendigt, og spørgsmålet er, om man skal gøre brug af det i behandlingen af narkomaner.

Vi er opmærksomme på, at flere behandlere og mange andre går ind for kontraktafvænnning. Vore svenske naboer har det også med i deres behandlingsformer, men vi mener, at der skal mange flere oplysninger, meget mere materiale på bordet, før vi i givet fald kan gå ind for kontraktafvænnning. Vi skal have flere oplysninger på bordet behandlingsmæssigt, men ikke mindst på det retspolitiske område, og derfor må vi afvise beslutningsforslaget.

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Det at være narkoman måske fra sin tidligste ungdom er jo altid en meget krank skæbne, og derfor er det også naturligt, at man forsøger at hjælpe fra mange sider. Det er helt klart meget væsentligt at forebygge, så man f.eks. i tilfælde af hashrygning – som mange jo finder meget uskadeligt – på et meget tidligt tidspunkt gør opmærksom på i skoler og andre steder, hvor

unge færdes, at det er en meget, meget farlig vej at komme ind på, fordi nogle helt sikkert vil ende som narkomaner, og der må også gøres en indsats over for familierne.

Men hvis man først er blevet narkoman, er spørgsmålet, hvad samfundet kan gøre. Skal vi have tvang eller ikke tvang? Det må jo hænge sammen med, om man er til fare for sig selv eller andre. Vi ved, at der er megen kriminalitet forbundet med narkotikamisbrug, og man kan egentlig spørge, om den behandling, vi giver i dag f.eks. i vore fængsler, er god nok. Nogle påstår jo ligefrem, at de bliver narkomaner under et fængselsophold eller i hvert fald ikke kommer ud af misbruget.

Mange af de ting, der sker i dag, viser, at vi egentlig ikke gør noget alvorligt ved sagen. Vi snakker meget om oplysning, oplysning og atter oplysning, men de, der er inde i misbruget, ved nok alt om det. De har overhovedet ikke behov for oplysning, de har behov for hjælp. De har behov for oplysning, før de bliver narkomaner, men når først de er det, er det hjælp, de har brug for.

Hvordan kan vi så give den mest effektive hjælp? Jeg ved, at forældre til narkomaner har været kede af, at de ikke havde større muligheder for virkelig at hjælpe. Kommunerne siger til de 18-årige, at nu er de selv ansvarlige for deres situation, og hvis den unge ikke vil samarbejde, er der ikke noget at gøre ved det. Så når vi taler om tvang, skulle vi måske tage det meget alvorligt, når det drejer sig om helt unge mennesker.

Man kunne måske også give narkomanerne et tilbud af en eller anden art. Alkoholikere, som er blevet idømt en straf, kan f.eks. få tilbudt en behandling, som kan medføre en nedsættelse af straffen, hvis den pågældende er villig til at samarbejde, og det kan der være god mening i.

Men det er spørgsmålet, om man skal gøre, som Fremskridtspartiet ønsker, tilbageholde de pågældende og sætte nogle tidsfrister på. Vi er meget åbne over for at diskutere det i udvalget, og ministeren har jo bebudet, at der kommer et lovforslag, som vi også kan se på i den forbindelse. Men i hvert fald mener vi i Kristeligt Folkeparti, at det er meget væsentligt, at vi gør noget, at vi ikke bare snakker og snakker, alt imens der hver dag dør nogle narkomaner, fordi vi ikke griber ind. Vi står bare og ser pas-

[Inger Stilling Pedersen]

sivt til og lader folk dø og siger, at det må de selv om, det har de deres frihed til. Det har de jo i realiteten også, men rent menneskeligt synes vi i hvert fald, at vi burde gøre meget mere fra samfundets side for at hjælpe dem ud af narkomanien.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Fru Inger Stilling Pedersen har fuldstændig ret. Vi har her i dronningeriget en privilegeret ret til at gå i hundene, men så er spørgsmålet: Hvor langt kan vi gå? Skal vi ikke give mulighed for, at narkomaner på frivillig basis kan indgå en kontrakt med en institution om, at tvang kan indgå i behandlingen?

Vi ved erfaringsmæssigt, at der efter nogen tid kan komme meget svage perioder, hvor narkomanen faktisk ikke selv har den frie vilje til at gøre det, der i virkeligheden på lang sigt er i den pågældendes egen fundamentale interesse. Hvis den pågældende selv er klar over det, måske fordi han har været gennem talrige mislykkede behandlinger, hvorfor skulle vi så ikke give mulighed for at indgå en sådan frivillig kontrakt? Det er i hvert fald regeringspartierne holdning. Tilbage står alene, hvordan vi kan udforme en sådan lovgivning, og her ligger nogle problemer, fordi det naturligvis ikke skal udvikle sig til et overgreb på den personlige frihed, som vi i al almindelighed sætter så højt.

Fru Bente Juncker havde meget ondt af, at jeg her fra talerstolen fremsatte bemærkninger om, at der kommer et lovforslag om kort tid. Det har været fremme i pressen, så hvis fru Bente Juncker havde fulgt med, kunne hun have læst om det. Socialministeren har nævnt det her fra talerstolen, så hvis fru Bente Juncker havde hørt efter, ville hun også ad den vej være blevet opmærksom på det.

Jeg kan kun sige til fru Bente Juncker, at når jeg gjorde lidt ud af at beskrive, hvori problemerne består, er det, fordi jeg mener, det ville være lidt uheldigt, hvis vi vedtog Fremskridtspartiets beslutningsforslag med præcis de formuleringer, der ligger i det. Det kunne gøre mere skade end gavn, men hensigten deler vi med Fremskridtspartiet.

(Kort bemærkning).

Sonja Albrink (CD):

Vi har hørt, at i denne samling ville der komme enten en redegørelse eller et lovforslag, og derfor tror jeg, fru Bente Juncker i virkeligheden spurgte, hvornår det kommer. Det er klart, at vi venter på ministerens udspil, nu hører vi, at det er på vej, men derfor har vi alligevel lov til at synes, at Fremskridtspartiets signal også er noget positivt, som vi bør behandle konstruktivt.

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Den udlægning, der lige er blevet givet af fru Bente Junckers indlæg, er jeg meget glad for, for så er vi jo helt enige. Vi har overhovedet ingen problemer med at overveje i udvalget, hvilken vej man skal gå, også på baggrund af Fremskridtspartiets forslag.

Men det, fru Bente Juncker havde så forfærdelig ondt af, var, at jeg tillod mig at nævne, at vi faktisk vil fremsætte et sådant lovforslag, og at jeg tillod mig at nævne nogle af afgrænsningsproblemerne bl.a. i forhold til grundloven, som vi jo alle sammen har skrevet under på at vi vil overholde.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Jeg har et spørgsmål til fru Pia Christmas-Møller: Hvordan vil man bære sig ad med at indføre frivillig tvang uden at angribe den personlige frihed?

(Kort bemærkning).

Pia Christmas-Møller (KF):

Der blev stillet et konkret spørgsmål.

Jeg mener, at når en person er klar over sine egne svagheder og beder om at indgå i en behandlingsform, hvor der kan blive tale om tvangstilbageholdelse, er det principielt ikke et angreb på den personlige frihed. Hvis det i øvrigt bliver gennemført på en forsvarlig måde og vi får opstillet de nødvendige retssikkerhedsgarantier, kan det tværtimod være medvirkende til, at den pågældende kan genvinde sin egen reelle, personlige valgfrihed.

Og vi ved jo, at narkomisbrug er et stigende problem, og at vi ikke har noget columbusæg, så vi kan anvise én bestemt behandlingsform, som garanterer succes. Vi er nødt til at give mulighed for en mangfoldighed af behand-

[Pia Christmas-Møller]

lingsmuligheder for at redde så mange som overhovedet muligt, og her er det, vi siger: Vi vil godt tilføje endnu et redskab, nemlig det, der kaldes frivillig tvang, men det forudsætter altså, at den pågældende indgår en kontraktlig aftale på frivillig basis.

(Kort bemærkning).

Køpke Christensen (FP):

Når man er narkoman, er man altså i en håbløs tilstand. Man kan ikke se nogen ende på det, og derfor må vi selvfølgelig gøre, hvad vi kan, for at give dem mulighed for at komme tilbage til en normal tilværelse.

Med hensyn til den personlige frihed mener jeg ganske klart, at når man siger til en narkoman, at den pågældende frit kan bestemme, om han vil under behandling, er den personlige frihed til stede. Men det må også være sådan, at når et menneske siger ja til en form for behandling, må man på en eller anden måde kunne holde på den pågældende for at hjælpe. Jeg har talt med mange narkomaner, og jeg er overbevist om, at når man først har sagt ja, er der kun én vej, nemlig en form for tvang. Man kan ikke bagefter sige til dem: I står fuldstændig frit med hensyn til, hvornår I vil springe fra, der må være et eller andet tvangselement, når de først har sagt ja. Den personlige frihed giver selvfølgelig også mulighed for at sige ja til den pågældende behandling, og jeg er overbevist om, at de, der befinder sig i en sådan tilstand, også ønsker en form for tvang, når man først har sagt ja til behandlingsformen.

(Kort bemærkning).

Villy Søvnald (SF):

Det er jo ikke alene sproglige finesser, vi diskuterer, det er virkelighed. Jeg synes, det er imponerende, at man formår at gøre frivillighed til tvang og omvendt, og jeg vil godt henlede ikke alene Fremskridtspartiets, men også regeringspartiernes opmærksomhed på, at så let går det ikke.

Jeg forstår, at der kommer et forslag, og derfor vil jeg bede regeringspartierne om at se på de områder, hvor vi har haft tvang, f.eks. inden for psykiatrien. Er det regeringens opfattelse, at det har givet resultater, der er værd at efterfølge? Er det regeringens opfattelse, at det har givet faglig udvikling, metodeudvikling? Jeg

spørger, fordi jeg er af den stik modsatte opfattelse, nemlig at tvangen i sig selv har låst et område helt fast, så det ikke videreudviklede sig.

Man kunne også spørge videre: Hvem bliver de næste? Er det alkoholikernes tur næste gang til at blive tvunget ind i en behandling, de ikke ønsker? Det hele drejer sig om, hvorvidt dette samfund også har rum til folk, der er anderledes. Og jeg vil godt understrege igen, at jeg taler ikke imod frivillige kontrakter på SF's vegne, det er helt fint, og vi har gode resultater med dem, men jeg taler imod tvang.

Tom Behnke (FP):

Jeg skal takke for den støtte, som forslaget og/eller intentionerne i forslaget har fået både her i salen og ikke mindst uden for.

Vi har i Fremskridtspartiet ikke fundet det nødvendigt at give adgang til domstolsprøvelse, da der er tale om, at man indgår en frivillig aftale mellem to uafhængige parter. Jeg vil også godt fastholde, at det skal jo selvfølgelig være muligt for narkomanen at sige fra, men det skal ske i de klare perioder, som narkomanen også har under et behandlingsforløb, så beslutningen ikke udelukkende skyldes abstinenser og trangen til og behovet for ny narko. Og lad mig også lige gentage, hvad jeg sagde i en kort bemærkning: Lad os ikke lægge os fast på timetallet, det er jo ikke det væsentlige i dette beslutningsforslag.

Hr. Jørn Pedersen fra Socialdemokratiet så hellere, at der blev større bredde i tilbudene. Jamen det er vi sådan set enige i, lad os bare få noget mere bredde i dem. Nu har vi et konkret forslag her, der går i en lidt anden retning.

Fru Pia Christmas-Møller og for den sags skyld også hr. Villy Søvnald var inde på, hvordan det harmonerer med den personlige frihed. Sagen er jo, at hvis man er narkoman, har man i abstinensperioderne ikke sin personlige frihed. Man er styret af narkoen, man er ikke styret af sin overbevisning, det er udelukkende behovet for og trangen til at få ny narko, der styrer én, intet andet her i verden. De går gennem ild og vand for at få narko, og derfor kan man ikke tale om den personlige frihed i den sammenhæng.

Fru Pia Christmas-Møller var yderligere inde på, at vi skulle sikre retssikkerheden, og at formuleringen skulle være mere omhyggelig.

[Tom Behnke]

Jamen her er altså kun tale om et beslutningsforslag, ikke et lovforslag.

Hr. Villy Søvnald talte meget om resultaterne inden for de områder, hvor der tidligere har været anvendt tvang, f.eks. psykiatrien. Det er ikke den form for tvang, der skal benyttes i behandlingen af narkomaner, det er ikke et spørgsmål om at spænde dem fast, som man gør med psykiatriske patienter. Tanken er, at man skal kunne tilbageholde dem, tale med dem, overbevise dem om, at de skal blive, men at man har som en sidste mulighed, hvis alt andet slår fejl, at man i hvert fald kan låse af, så de bliver på institutionen, indtil abstinenserne er væk. Og abstinenserne forsvinder jo igen i løbet af nogle timer – og det timetal kan vi så diskutere, men de forsvinder i hvert fald – og så er narkomanen tilbage i en rimelig klar situation, hvor han igen er i stand til at tænke rationelt.

I udsendelsen fra Egeborg Behandlingscenter så vi jo en narkoman, der ville forlade stedet under indflydelse af abstinenser. Hans venner og veninder, der også var under behandling, blev ved med at samtale med ham, bad ham igen og igen om at blive der, og til sidst fik de ham overbevist. Og da man interviewede ham dagen efter, kunne han godt selv indse, at det var meget fornuftigt, at han ikke havde forladt institutionen dagen før, da han havde sine abstinenser. Det er altså kun de dér korte perioder, man skal ud over.

Og der er slet ikke tale om, at man skal tvinges ind i behandlingen. Vi kunne selvfølgelig godt have sat det helt skarpt op og stillet forslag om, at alle narkomaner skal tvinges til behandling og låses inde, og at de ikke kommer ud, før de er afvænnede. Men det er ikke det, vi vil.

Man kunne selvfølgelig også gå over i den anden grøft og sige: Vi frigiver narkoen totalt, og så må man i øvrigt selv om det, folk skal have deres totale personlige frihed til at dø på gaden, hvis de vil det. Men det er heller ikke det, vi vil. Vi vil lave en mellemting, fordi vi er klar over, at det behandlingssystem, vi har i øjeblikket, ikke er tilstrækkeligt. Det har jeg i hvert fald selv hørt fra adskillige narkomaner, der har været gennem adskillige behandlinger, og hver gang de får abstinenser, meddeler de institutionen, at nu ønsker de ikke at være der længere, og så går de lige ned og får et nyt fix,

og så er de på den igen. Så går der et stykke tid, indtil de synes, at nu er de for langt ude i tovene igen, og så begynder det hele forfra. Og der er adskillige narkomaner, som selv udtrykker ønske om at få lov til at indgå en kontrakt, så de kunne blive tilbageholdt i abstinensperioderne, for det er det eneste, der mangler, for at de kan komme helt ud af misbruget.

Fru Bente Juncker talte meget om placeringen af de klinikker, hvor man udleverer metadon osv., men det vil jeg ikke komme ind på her. Fru Bente Juncker var også inde på, at metadon sikkert er udmærket, men her skal man være opmærksom på, at metadon er også narko. Metadon er lige så skadelig som narko, det er bare et erstatningspræparat. Så det nytter overhovedet ikke, at socialforvaltningen og lægen siger: Nu får du så og så meget metadon, og når du har taget det, kan du komme igen, hvis du gerne vil have noget mere – og så bliver kvantummet sat op og sat op og sat op, og til sidst er man helt ude i tovene i en metadonrus. Skal der endelig bruges metadon, skal det ske under kontrollerede forhold og kun i en kort nedtrappingsperiode, så man hurtigst muligt også bliver uafhængig af det.

Fru Vibeke Grønbæk og andre var inde på, at vi ikke har skrevet noget om tvang nogen steder i beslutningsforslaget. Det er helt bevidst, det er for ikke at føre debatten på vildspor og ud i den retning, som hr. Villy Søvnald ønsker: at vi skal nå frem til nogle tilstande som på de psykiatriske sygehuse, hvor man fikserer patienterne, sætter dem i gummicelle osv. Det er slet ikke så langt, vi vil ud, og der er slet ikke behov for at komme så langt ud. Det er ikke den form for tvang, der er brug for, men mulighed for at tilbageholde narkomanerne, så længe behandlingen står på.

Ligeledes var fru Vibeke Grønbæk inde på, at man kan komme meget langt ad frivillighedens vej. Men som jeg sagde før, går det kun, indtil abstinenserne melder sig, for så forlader narkomanen institutionen, og så er vi tilbage i problemet igen.

Fru Vibeke Grønbæk mente også, at vi har brug for nogle flere oplysninger, og at det ikke er muligt at tage stilling på det foreliggende grundlag. Et beslutningsforslag går jo udelukkende på, at hvis intentionerne i øvrigt er udmærkede og teksten på forsiden er udmærket, så kan man jo godt støtte det her og derefter

[Tom Behnke]

lade det gå i udvalget, hvor man kan få alle de nødvendige oplysninger.

Jeg har taget en række oplysninger med i beslutningsforslaget, som jeg mente var relevante. Hvis andre ordførere mener, at der mangler andre relevante oplysninger, kan man jo spørge efter dem i udvalget og ikke lade det være afgørende for, at man stemmer imod forslaget.

Og til sidst mente fru Inger Stilling Pedersen, at vi skulle køre mere på oplysning, og det er jeg helt med på. Selvfølgelig skal vi også give oplysning på området, det er der ingen tvivl om, og jeg er også glad for, at fru Inger Stilling Pedersen var meget åben over for en debat i udvalget.

Jeg håber, at vi gennem behandlingen i udvalget kan nå frem til, at dette forslag bliver vedtaget eventuelt i en kombination med det bebudede forslag fra socialministeren, og at vi under alle omstændigheder får åbnet mulighed for, at narkomanerne kan blive afvænnet. Det er utrolig svært i dag med de forhold og de regler, der er på området.

(Kort bemærkning).

Inger Stilling Pedersen (KRF):

Bare for at jeg ikke skal blive misforstået: Jeg sagde, at oplysning er godt, inden man bliver narkoman, men bagefter er det nødvendigt med handling, at vi virkelig sætter alt ind for at hjælpe de pågældende, og jeg er helt enig i, at vi må og skal finde ud af, hvordan vi gør det. Men i dag sidder vi bare passivt og lader stå til, og det er forkert. Altså oplysning først og handling bagefter.

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Modtagelsen af Fremskridtspartiets beslutningsforslag om kontraktafvænnning af narkomaner viser jo, at Folketinget ønsker at se på så bred en vifte som overhovedet muligt af tilbud om afvænnning af stofmisbrugere, og at man er klar over problemets alvor. Og jeg synes, det lover godt for den kommende debat, når regeringen fremsætter sit lovforslag om frivillighed i afvænningen, så vi til den tid forhåbentlig kan finde en fornuftlig løsning.

Hermed sluttede forhandlingen.

Afstemning

Forslagets overgang til anden (sidste) behandling vedtoges uden afstemning.

Første næstformand (Henning Rasmussen):

Jeg foreslår, at forslaget til folketingsbeslutning henvises til Socialudvalget. Hvis ingen gør indsigelse mod dette forslag, betragter jeg det som vedtaget. (Ophold). Det er vedtaget.

Den næste sag på dagsordenen var:

10) Første behandling af beslutningsforslag nr. B 21:

Forslag til folketingsbeslutning om finansiering af behandling af narkomaner.

Af Tom Behnke (FP) m.fl.

(Fremsat 12/11 91).

Forslaget sattes til forhandling.

Forhandling

Socialministeren (Else Winther Andersen):

Med hensyn til beslutningsforslag nr. B 21 om finansieringen af behandlingen af narkomaner er regeringens betæneligheder ved en vedtagelse mere af principiel karakter. Inden for det sociale område er der bred enighed om, at den bedste opgaveløsning opnås, når ansvaret for indsatsen ligger tættest muligt på borgerne.

Når det gælder behandling af narkomaner, ligger ansvaret for indsatsen på det amtskommunale niveau. Forslagsstillerne er tilsyneladende enige i denne opgavefordeling, da der alene fremsættes forslag om ændring af finansieringen. For at sikre den bedst mulige indsats til den billigste pris er det vigtigt, at den myndighed, der beslutter at afholde en offentlig udgift, også er med til at finansiere dens afholdelse. Er det ikke tilfældet, fører det til økonomisk uansvarlige beslutninger med deraf følgende overforbrug og spild af offentlige midler; eksemplerne på det er talrige.

Et af argumenterne for forslaget er, at narkomanerne og dermed udgiften til behandlingen er skævt fordelt på kommunerne. En sådan skæv fordeling af udgifterne gælder også på andre områder end lige netop for behandling af narkomaner. Det er netop med henblik på at